

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
tízre szét 4 és 6 Hár.

MERJELÉNIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági körgyűlést
követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi Könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Idé küldendők a kéziratok
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KOZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Villasorok a Nagyerdőn.

Az elmúlt héten megnyitá a sámsoni vasut. A múlt-
nendőri bejárás alkalmával valamely nagyobb kifogás
nem merült fel. Még a Szikszay-féle szöglet sem ejtette na-
gyobb aggodásba a kiküldött urakat. Végül a szokásos la-
komán elhangzottak a sablonos felköszöntők, mit azzal
említünk meg a történeti hűség kedvéért, hogy senkinek
sem akadt torkán a diszebb válogatott fogása.

Most, hogy a debreczen—sámsoni vasut üzemben van
és a Simonyi-ut és Nagyerdő nyaralói éjjel-nappal, hajnal
előtt gyönyörködnek a motorkolosszus bűgésében, a csi-
lingelésben és a fuvoleszerű szép sípszóban, — legyen sza-
bad nekünk is hozzászólni a kérdéshez. Eszünk ágában
sincs nem örülni ezen vasutvonal kiépítése felett, hiszen
ez a közel jövőben meghosszabbítandó és kiépítendő vonal
a Nyírség egyrészt városunkba tereli és forgalmunkat bi-
ronyára emelni fogja. Igaz, hogy kerek kétszáz ezer korona-
nkba került ez a néhány kilométernyi vasut, nem szá-
mitva a mellékéseket, de hát a remélhető haszon kárpó-
tolni fogja a várost a befektetésért.

Miután a vasut megépült, most már felesleges dolog a
felelt vitatkozni, hogy helyesen építettük-e meg ezt a vo-
nalat. Kőpönyөгet venni eső után felesleges. Annyit azon-
ban bizást mondhatunk, hogy más útján is találhattuk
volna ennek a vasutnak, mely ezen a másikat uton vezetve
nagyobb hasznára válhatott volna erdőgazdálkodásunknak.
Ha jól emlékszünk, erdőségeink legalaposabb ismerője Tör-
ök Gábor erdőmester is ezen a nézetben volt. Ha ezt fogad-
tuk volna el, az esetben a belső Nagyerdőt is megkíméltük
volna a rombolástól és egyetlen üdülő helyünket érintetlen-
ül hagyta volna a bűgő masinák és pőfőgő motorok ki-
ömlő füstje.

Ezen a dolgon azonban már segíteni nem lehet, mert
nem helyezhetjük át a sineket, miként a szabadságszobrot
az Árpád-térre. Azon kell tehát igyekezni, hogy a vasut-
vonal mentén letarolt erdő sívársága ne bántsa a szemet.
Hogy pedig ne bántsa, legjobb volna, ha a város ebből a
nézőpontból és a Nagyerdő forgalmának emelése céljából
a sámsoni vasut mentén, a sinek jobb-és baloldalán villa-
teleket hasítana ki és módot nyujtana egy tisztviselő te-
lep létesítéséhez.

Tudom, hogy sokan vannak, akik ezen eszme hallá-
tára azt hozzák fel, hogy kár volna a Nagyerdő békés
csöndjét megzavarni és mozgó életet, kulturát vinni a lom-
bok közé. Szinte hallom azt a kifogást is, hogy elrontjuk a
Nagyerdő poétikus hangulatát. Ami a csöndet illeti, ezt
már ugy is tönkre vágta a szárnyas kerék zűgása, a moto-
rok bűgása, ami pedig a poézist illeti, az a Leveles körül
már nem igen illatozik. Életet, pezsgőt, eleven életet kell
a Nagyerdő környékén teremteni és az így létrehozott élet

nemcsak a Nagyerdő forgalmát fogja emelni, hanem egy
jövedelmi forrást biztosít a városnak, melyet ma nélkül-
özni kénytelen.

A sámsoni vasut mentén adjon a város villatelleket
jogelismelési díj ellenében. Már is van olyan bank, mely az
építés finanszírozását elvállalja. Tisztviselő, módos ember
is van elég, aki szívesen kimenekülne a Nagyerdőre, mert
akkor nem kellene neki a városi lakás köhöiban, bűzös ud-
varaiban lakni, vagy drága pénzen fürdőbe járni.

Lapunk minden alkalommal ellenezte a különböző te-
lepek létesítését, a gomba módra megszaporodott parcella-
lázi műveleteket, szerettel gondozta azonban a tiszt
viselő-telep létesítésének eszméjét. Mert míg a parcella-
zott területeken a szegénység vert gyökereket és ezen törek-
vése végeredményében nem válik javára, mert elszigeteli a
várostól, addig egy tisztviselő-telep — bárhol létesüljön is —
modern építkezésével emelni fogja a kiválasztott területet
és annak környékét. Ne vegye tehát senki egy kalap alá a
várost körülgyűrűző telepeket egy olyan teleppel, mely
gondul, körültekintéssel és esztétikailag izléssel épül fel.

Mert ha egy ilyen tisztviselő-telep létesül, az nem kér
a telken kívül semmi hozzájárulást a várostól, sőt végered-
ményében a városnak épít és szepít. Ki lehet ugyan kötni
hogy a város birtoktestén építendő telep például ötven év
mulva a város tulajdonába megy át. A telep nem kér a vá-
rostól semmit. Maga erejéből épít utat, rendez bevilágítást,
gondoskodik a közegészségügyi követelések megvalósítá-
sáról, sőt a közbiztonságról is. Nem kér pénzt sem petro-
leumra, sem gázra, sem villamerőre és ötven év mulva az
egész telep odaajándékozza a városnak, mely így módon
minden befektetés nélkül dusan kamatozó tőkét kap gon-
dosan fenntartott épületekben és minden elképzelhető mo-
dern berendezésben.

A város ugyanis kikötheti, hogy ezen ötven év alatt
semmivel sem támogatja a telepet, viszont beéri ezen idő
alatt a részére fizetendő jogelismelési díjjal.

Városunkban régen vajdiliság már a tisztviselő-telep lé-
tesítésének ügye. Azok, akik lelkesen harcolnak az eszme
megvalósítása érdekében, most a bábaképző közöleben
fekvő terület megszerzését óhajtják. Nézetünk szerint ez a
hely nem alkalmas tisztviselő-telep céljára és talán nem
csalódnak, ha azt hiszik, hogy ha a tervezőnk jobb és al-
kalmassabb helyet találának, szívesen lemondanak ezen
területről. Mert hisz ez talán nem is jöhet vitatás alá, hogy
a vasut által megközelíthető és az által keresztül szelt erdő,
lombos terület minden tekintetben alkalmasabb és egészsé-
gesebb lesz a régi sertésvásártér állati hulladékokkal in-
ficiált területnél.

A tisztviselő-telep létesítésének eszméje nem igen tet-
szik a háztulajdonosoknak, mert az intelligens elem egy-

részt ezen telep kivinné a város területéről, jobban mondva a városi lakásokból. Ez a talán jogos önműködésen alapuló nézet azonban nem gátolhatja meg azok törekvését, akiknek elvégre is nincs módjukban tengeri fűrdőbe járni és egészségüket ott reparálni, vagy drága és egészségtelen lakásokba kénytelenek tartózkodni. Azután meg az a negyven, ötven család! nem fog ártani annyit a háztulajdonosoknak, mint amily jó hatással lesz a tisztviselőre a telep úde levegője és az a tudat, hogy mentve lesznek egész életükre a házbérek emelésétől és a folytonos különcködés alkalmatlanságától és költségeitől.

A város évtizedekkel ezelőtti villákat építettett a nagyerdő parkban. Szellős gyarló emeletes pagodákat, átalakított istállókból és kocsiakékból szűk, nedves és komor szobákat. Az építkezés oly felületes volt, hogy az emeletlen még az illomhelyek is hiányoztak, a feljárás veszedelmes még most is és padlás-vagy lépcsőház-tűz esetén csak saltomortalával lehetne lejutni a földszintre. Es ennek dacára a város ezen nyárlakókból évben 5000 koronánál többet vesz be. Igaz, hogy az az 5000 korona nem marad a város házipénztárában, mivel az adó és a szakadatlan toldozgatás-foltozgatás nagyrészt elviszi, ennek ismét csak az az oka, hogy ezek a kártyavárak már csak arra valók, hogy a föld színével egyenlővé tétessenek.

Ha már most tegyük fel egy a Nagyerdőn létesítendő tisztviselő-telep ötven év múlva milyen a város tulajdonába megy át, a házipénztár, csak negyven házat véve fel évi 600 korona bérösszeggel, évenként 24,000 koronát fog bevenni ötven év múlva, melyből ha leszámítjuk az adót és a fenntartás költségeit, még mindig szép haszon marad minden tőkebefektetés nélkül.

A tisztviselő-telepnek a Nagyerdőn való létesítésére, illetve a számos vasút mentébe levő kiépítése nem ártana a nagyerdőtől levegőnek egyrészt, míg másrészt egy oly remek telep létesülne a mostani sivár helyen, hogy szebbet képzelné sem lehet. Végül pedig állandó, egészséges lakáshoz juttatna számos családot, amelyek most kénytelenek nagy labért fizetni anélkül, hogy kényelmük volna.

Ne ejtsük el ezen eszmét és szóljanak hozzá azok, akiket az érdek.

Erdőjáró.

Debreczen fejlődéséhez.

Ha valaki a minden irányu kultur városok berendezkedését beható figyelemmel kíséri, lehetetlen, hogy ne érelődjön meg benne az, ha azt akarjuk, hogy a város lakosságának minél jobb helyzete és anyagi gondoktól mentesége álljon elő, — fel kell használnunk minden eszközt és alkalmat, nemcsak a helyzet elállítása, de a város fejlődése és a korral való haladása végett is.

Ha a város hatósága a körülmények többszörös beható megfontolása után becsületese kötelességének véglegesítése okából — a nagyobb eredmény elérhetése szempontjából — megragad minden alkalmat, — ez feltétlenül nemcsak javára irandó, — de dicsérendő is.

Tapasztalhatjuk ugyan, hogy az ily nagyobb szabásu, a közjót nagy mértékben munkáló gondoskodás — nem kis elmebeli fáradsággal jár, sokszor nem kevés anyagit és legalább jóindulatot igényel a köztől, tehát attól, aki a mély gondoskodásnak úgy jelenben, mint főleg a jövőben csak a hasznát kényelemmel szedheti.

Egy nagyobb szabásu közmű létrehozása és ugy elkészítése, hogy az a befektetett összeget kamatozza, nem könnyű dolgot; mert ez olyan, mint a jó gazda ki, ha ki nem ad, be sem vehet, így ha csak bevenni, kiadni nem akarunk meg van kötve a haladás.

Ugy a vagyoni haladás, mint a fejlődés cinditio sine qua non-ja, hogy ily előnyökért nem szabad visszaradni semmi nehézségtől; természetesen szem előtt nem szabad tévesztetni — főleg ha közöldről van szó, — hogy amire a közt, a közért felhasználni akarjuk, az határozottabban megelégedő.

Debreczen sz. kir. város közönsége ez irányban teljes nyugodt lehet, mert hatósága ugyancsak behatóan iparkodik nemcsak a kisebb, de a nagyobb fontosságú ügyeket is a köz javára értékesíteni.

Sehol nem helyes — annál kevésbé itt — a közjót törekvést — jobbnak hiányában — akadályozni akarni, mert hisz nincs könnyebb a kákán csomót keresni, ha csomós kákával nem áll az akadékoskodó elő. Jó volna, ha fel lehetne volna már felezeni azt a csodát, — amit ma elvetettünk, holnap már arathassunk, hogy a sült galamb szájunkba repüljön; — amott még az az aratás elkövetkezik — munkálkodásunk felett a természet ezérlele veszedelme az ur, — emitt előbb tojás kell, aztán...

Igy nem létezik még olyan városi hatóság, amely a valamibe befektetett közvagyonnak hozamát, gyümölcsét is azonnal bemutatthassa. Ehhez idő kell, de meg az ily dolgok nem is máról hónapra, de a hosszú jövő részére is teljesített munkálkodások.

Én a helyi viszonyokkal részben ismeretlen így fogtam fel a közszel való gazdálkodást — és így fogom fel a Hortobágyinak a közre való nagyobb hasznosítását is.

Már hosszabb idő óta töprengek azon, mi tulajdonképpen a főbaja Debreczen alapos fejlődésének? Ami ehhez szükséges, iparkodik a hatóság érvényesíteni. a fejlődés mégsem felelt meg a törekvésnek, azért úgy találok legnagyob bájja, hogy *víz nincs*.

Most tehát — a Hortobágy nagyobb hasznosításával és az ezzel kapcsolatosan szőnyegen forgó — gazdasági öntöző és ki-beviteli országos csatornázásnál reájöttem arra, hogy egy a városba be-, mint innen kivitel végett a Hortobágyon át nem lehetne-e a Tisza egyik ágából hajózható csatornát nyitni?

Ha ez lehetséges volna és létesíthető lehetne e csatorna Debreczen minden tekintetben a világvárosok közé emelkednék, mert olcsóbb be, olcsón ki volna onnét minden szállítható és az utókor ádán az elődöket, hogy a Hortobágy nagyobb hasznosításába e csatorna is bevetődött. Ez ugyan bantulus eredményt hozhatna a város fejlődésére, de igaz, nagy, gondos munkát is igényelne. Ezzel még a várost érdekölő egyéb szépészeti, egészségügyi tekintetek is kapcsolathat lennének hozhatók!

Mint a város kötelekéből idegen, csak felvettem e csatornázási eszmét — csupa hazafias jó indulttal, aki szeretném, ha az egész világ egyforma boldog lehetne, nem kívánva, hogy az szentesítették!

Jászberény, 1906 július 24.

Czigány János,
ügyvéd.

Az általános házbéradóról.

Akik a közügyek élén állanak, vagy a nagy nyilvánosság terén mozognak, azok mindenkor ki vannak téve a kritikának. Igazságs kritizát, legyen az marasztaló vagy elismerő — meghallgat minden okos ember és a maga, valamint a köz javára leszüri abból a tanulságot. Gyarló emberek lévén, még ha a jóakaratt, buzgóság és önzetlenség aranyozza is be cselekedeteinket, nem vagyunk képesek mindenkor az óhajtott célt elérni. Másrészt azonban éppen a közérdek nézőpontjából, a köztisztviselők egyéni érdekének emelése céljából nem szabad elhallgatnunk oly érdemeiket, melyek valódiak és végeredményükben azt igazolják, hogy azok, akiket a köz élére állított a bizalom, hivatali kötelességüknek legjobb tudásuk szerint megfelelnek. Mert ha szabad a tévedésért perhorreskálni, a becsületet munkát is szabad felemlíteni.

Lapunk sohasem kedvesett személyi a hírszolgálatnak. Az egyéni kultúrát mi nem vesszük lapunk hasábjaira, viszont azonban semmiféle tekintetben nem gyakorolunk szeretetlen kritikát a közügyek munkásaival szemben. A hibákra is vánutatunk és a kritika jogosultságát, nemcsak elismerjük, de tiszteljük is. És éppen azért, mivel ez a köztünk, hátra és minden tartozkodás nélkül bíráljuk közügyeink vezetését és az igaz szó kimondásában nem gátol bennünket semmi a világon.

Ezek előrehátréjtása után a legnagyobb elismeréssel szólunk a városi tanácsról most, hogy kikerülték az általános házbéradó behozatalát. Városunkra nézve kedvező eredmény létszékivil a városi tanács érdeme, mely anyai körültekintéssel járt el ebben a fontos ügyben, hogy melán részleggel a nagy közönség elismerésére. A városnak és lakosságának érdekeit vigyázó szemekkel vizsgálta és megismerhőtt, munkás igyekezettel összerótt adatait az igazságnak és valósnak megfelelően, addig ezen a városra majdnem reálomló veszedelmét oly ócs argumentumokkal igyekezett elhárítani, hogy esődt mondott az a török ves, mely mindenáron a város terhére akarta vinni a házbéradót.

Ezeket azért hoztuk fel, hogy elismertessék azokat a megdöglő, igazságtalan megjegyzéseket, melyeket itt-ott hallunk a tanács működésére. Az ilyen kritikásoknak azt a jó tanácsot adjuk, hogy csak egyik szemükkel kurkuszolják a hibákat, a másikkal azonban lássák meg azon érdem eredményeket is, melyek bizonyára elfedik az itt-ott felmerült apróbb hibákat. Mi felül csak az igazságot szolgáljuk, mikor városunk közönsége névben elismeréssel adózunk a városi tanács azon munkájáért, melylyel ezt a nagy adót elfavoltotta tőlünk.

Hazafis kormányunk, mely az igazság jogyében dolgozik, elfogadta a tanács alapján kidolgozott álláspontját, nemak aryan erre az állami érdekeket mérhetően áldozatokkal támogató városra újabb és talán elviselhetetlen terhet rótt. Városunk közönsége halával fogadják a kormány igazságos intézkedését, mely azó szeretiny hangzik:

98.060. sz. A magy. kir. Pénzügyminisztertől.

A magy. kir. pénzügyigazgató urnak
Debrecezen.

Múlt 1905. évi október-hó 15-én 41.185. szám alatt hozott határozatát, melylyel Debrecezen szab. kir. várost az 1905—1907. évek időtartamára az 1868. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében általános házbéradó alá tartozónak mondotta ki, a város közönségének közbevetett felebbezése folytán az 1889. évi XXVIII. t. cz. 12. §-nak IV. pontja alapján felülvizsgálván, a fent idézett végzési hatályon kívül helyezem és ebben az ügyben következőkép határozok:

A törvény azon rendelkezésének, hogy azok a helyek, ahol a lakásoknak felsől több bérbe van adva, általános házbéradó alá esnek, elvi jelentősége csak az lehet, hogy a városiabb jellegű helyek vonasának általános házbéradó alá. Ennek a rendelkezésnek azonban nem adható a kivételül vi jelentőség, hogy egy 166.297. kal. hold határral bíró városnak külső határában minden bármily ellen-szolgáltatás mellett használati lakrésze bérbeadott-nak legyen tekintendő s ezen az alapon állapítottassék meg az általános házbéradó fizetésének kötelezettsége.

Az összeírási adatokból az látszik, hogy a feles művelés ellenében, vagy pedig haszonbér mellett kiadott tanyákon lévő lakrészek bérbeadottaknak vétettek, dacára annak, hogy ezek nélkül a tanyán gazdaságot folytatni majdnem lehetetlen lenne, hogy azokat bérlők részben télen nem is használhatják, szóval, hogy világosan látható, miszerint itt nem házbérletről, hanem csakis földbérletről lehet szó.

szóval, hogy világosan látható, miszerint itt nem házbérletről, hanem csakis földbérletről lehet szó.

Az látszik továbbá, hogy a házmesteri lakások kivétel nélkül bérbeadottaknak vétettek, pedig azok a házmesteri lakások, ahol a házmesternek csak neve az de tulajdonképen kerfi, vagy gazdasági teendőik végzése képezi feladatát, a fővárosi házmesteri lakásokkal nem azonosíthatók.

Végül az látszik, hogy a közhatalú, vasuti, sőt egyes gazdasági alkalmazottak természetben birt lakásai is, tekintet nélkül arra, hogy a városban vannak e, vagy azonkívül, mind bérbeadottaknak vétettek.

Mind ezek az indokok arra vallanak, hogy nincs elegendő jogalap arra, hogy Debrecezen párosít ezen összeírások alapján általános házbéradó alá esznek nyilváníthassam a csak az 1905—1907. évi adókvitési időszakra az általános házbéradót alkalmazhatónak nem tartom, hanem az addigi módotot ésmintennél hagyva, külön rendelkezések tartom fenn, hogy a jövő adózási időszakra nézve — amennyiben az adóreform változást nem eszközölne — megfelelő összeírás történjék.

Az előrebocsátottak alapján az összes iratok visszaküldése mellett meghagyom a pénzügyigazgató-ságnak, hogy nevezett városban a hasadót az addigi módokatok mellett az 1905. 1906. és 1907. évre vesse ki és az ezen adókvitési időszak két első évére eső adót a folyó évi adó-főkönyvben mint törzselőírást írja elő.

Ezzől a határozatomról Debrecezen szab. kir. város közönségét szabályszerzően értesítem.

Budapest, 1906 július 24.

Wekerle

Ezen miniszteri rendeletet a debreczeni m. kir. pénzügyigazgató és a következő átirattal köldötte meg városunk polgármesterének:

Másvai

28.104.

1906. III.

Nagyságos Kovács József polgármester urnak

Helyben.

A nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszter urnak a t. hó 24-én 98.060. szám alatt kelt rendelete folytán értesítem Nagyságodat, miszerint a kir. pénzügyigazgató-ságnak az 1905. évi október-hó 15-én 41.185. sz. alatt hozott azt a határozatát, melylyel Debrecezen sz. kir. várost az 1905—1907. évek időtartamára az 1868. évi XXII. t. cz. 4-ik §-a értelmében általános házbéradó alá tartozónak mondotta ki, a város közönségének közbevetett felebbezése folytán az 1889. évi XXVIII. t. cz. 12. §-ának IV. pontja alapján a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium felülvizsgálván, a fent idézett végzési hatályon kívül helyezte és ebben az ügyben következőkép határozott:

A törvény azon rendelkezésének, hogy azok a helyek, ahol a lakrészeknek felsől több bérbe van adva, általános házbéradó alá esnek, elvi jelentősége csak az lehet, hogy a városiabb jellegű helyek vonasának általános házbéradó alá. Ennek a rendelkezésnek azonban nem adható a kivételül vi jelentőség, hogy egy 166.297. kal. hold határral bíró városnak külső határában minden bármily ellen-szolgáltatás mellett használati lakrésze bérbe adottak legyen tekintendő s ezen az alapon állapítottassék meg az általános házbéradó fizetésének kötelezettsége.

Az összeírási adatokból az látszik, hogy a feles művelés ellenében, vagy pedig haszonbér mellett kiadott tanyákon lévő lakrészek bérbeadottaknak vétettek, dacára annak, hogy ezek nélkül a tanyán gazdaságot folytatni majdnem lehetetlen lenne, hogy azokat bérlők részben télen nem is használhatják, szóval, hogy világosan látható, miszerint itt nem házbérletről, hanem csakis földbérletről lehet szó.

Az látszik továbbá, hogy a házmesteri lakások kivétel nélkül bérbeadottaknak vétettek pedig azok a ház-

mesteri lakások, ahol a házmasternek csak neve az, de tulajdonképpen kerti vagy gazdasági teendőik végzése képezi a feladatát, a fővárosi házmasteri lakásokkal nem azonosíthatók.

Végül az látszik, hogy a közhivatali, vasuti, sőt egyes gazdasági alkalmazottak természetben birt lakásai is tekintet nélkül arra, hogy a városban vannak-e vagy azon kívül mind bérbéradottnak vétettek.

Mind ezek az indokok arra vallanak, hogy nincs elegendő jogalap arra, hogy Debreczen városát ezen összeírások alapján általános házbéradó alá esőnek nyilváníthassa s azért az 1905/1907-ki adókievetési időszakra az általános házbéradót alkalmazhatónak nem tartja, hanem az eddigi módozatot érintetlenül hagyva külön rendelkezésnek tartja fenn, hogy a jövő adózási időszakra nézve, — amennyiben az adóreform változást nem eszközölné — megfelelő összeírás történjék.

Miután erről nagyságot hivatalos tisztelettel értesítet, a házadó összeírásai és kivételi lajstromokat a házár vallomási ívek kapcsán megküldöm és megkeresem Nagyságot, miszerint intézkedni sziveskedjék az iránt, hogy a házadó 1905, 1906. é. 1907. évre az eddigi módozatok mellett különösen az 1905. és 1906. évekre, mint már lejárt időre sürgősen kivetések és a kivételi lajstromok idő felülvizsgálat végett mielőbb felterjesztessenek.

Megjegyzem, hogy az 1905 és 1906. évi adók tekintettel arra, hogy az 1905. évi főkönyvek lezárása már el lett rendelve, az 1906. évi főkönyvben fognak előírni.

Debreczen, 1906 július hó 30-án.

P. H

Eisenmann,

p. ü. tanácsos, p. ü. igazgató h.

A tisztai főorvosi állás betöltése.

Boldog emlékezetű *Sárváry Gyula* dr. tisztai főorvos öröke még nincs betöltve. Bizonyára tiszteletreméltó okok azok, melyet ezen fontos állás betöltéséért kéreltetik, éppen azért a betöltés kérdéséhez nem is szólunk, hanem közöljük városunk kerületi tisztai orvosainak *Weszprémy Zoltán* főispánhoz küldött emlékiratát, mely szövege szerint így hangzik:

Méltóságos főispán ur!

A debreczeni gyakorló orvosoknak számszerint kisebb fele évi június hóban küldöttéig egy beadványt nyújtott meg Méltóságodhoz, amelyben — mint később megtudtuk egyik orvostársunk mellett foglalnak állást, hogy alkalmat méltóztassék neki nyújtani arra, miszerint a tisztiorvosi állásba szükséges képésítést megszerezze.

Hivatalos állásunknak és ambícióinknak tartozunk azzal, hogy ezen ténykedést, mely tudunk nélkül eszközölhetett és ellentink irányulónak látszott, s amelyet — ha tudomásunk van — azt bizonyára meg is tudjuk akadályozni; deputációzó kartársainkat a saját kebelünkől alkotott orvos bíróság elé vigyük; azonban sikerült békés uton megoldani a felmerült sérelmes incidenset, amennyiben egy része közülök, egy jó rész előttük kijelentette, hogy téves — itt meg nem említhető — állítással lettek az aláírás gyűjtése körül buzgólkodó kartársak által félrevezetve másrészt pedig az összes aláírók nevében dr. Kenéz Gyula ur, az országos orvosövetség debreczeni fiókjának elnöke előttünk egy e célból összehívott ülés keretén belül kinyilatkozta, hogy a beadvány nem ellenünk irányul, minket kisebbíteni nem akart.

Több mint egy évtizede szereztük meg állásunkhoz a minősítést, már ezen ténykedéssel kimutattuk, hogy egész közhivatali állásban a közegészségügyi szolgálatában óhajunk intézni; több mint egy évtizede szereztük a tapasztalatokat, tökéletesbítettük hivatalos működésünkben tudásunkat, amelyet egy ilyen nagyvárosi tisztai főor-

vosnak feltétlenül szükségesek, hiszen a tisztai orvosi működésnek a főorvosi állásban szükséges ismereteket sem egy hirtelenében megszerzett tisztai orvosi működéssel, sem pedig magán orvosi gyakorlattal, sem az az orvostársak egy töredékének szimpatiajával megszerezni nem lehet.

Méltóságos főispán ur!

Hivatalos működésünkre s odaadó lelkesedésünkre bémítógat hatna azon érzés, ha tisztviselői működésünk egy kevés számú orvos, jog, törvény és szükség nélküli beavatkozása által az egyedüli illetékes helyen elismerésre nem találna, s bár tudjuk, hogy Méltóságod elhatározására senki befolyást nem gyakorolhat s csakis legjobb meggyőződése vezeti, mégis a tisztai főorvosi állás betöltésének kérelhetése s a nagy közönség körében különböző — bántó megjegyzésre ad alkalmat, ami ismét a mi önértéket sérti súlyosan.

Mint éppen a közegészségügynek jelenleg működő tisztviselői is éreztük, hogy a már fél év óta hosszú idő óta hiányzó hivatalfó miatt dacára azon legjobb akaratunknak, hogy úgy a magunk, mint a főorvosi teendőkkel megbízott tisztai orvos társunk dolgait vállaltattuk együttműködéssel igyekszünk elvégezni, mégis, mivel a tisztai főorvosi állás teendőinek elvégzésére egy egész teljesen csak evel foglalkozó ember kell, látjuk, hogy a közegészségügy ellátása nem mintaszórt, nem teljesen tökéletes.

Nagy számmal vagyunk, akik éreztük, hogy úgy minősítésünknek, mint rátermettségünk és képzettségünkkel be tudjuk tölteni a főorvosi állást szorosan véve mi aktív tisztai orvosok, akik a szerfelett terhes hivatalos teendőinket már oly régen lelkiismeretesen és buzgóan végezzük, akik felsőbbeséink tanui, — szilárd meggyőződésünk, hogy nincs semmi akadály a tisztai főorvosi állás betöltésének.

Ezeknek fogva tiszteletteljes azon kérelemmel járunk Méltóságod elé, hogy mitután a tisztai főorvosi állás be nem töltése folytán a város közegészségügye is szenved, de ezen állásra teljesen képesített, közegészségi ismeretekkel és közszolgálati gyakorlattal bíró pályázók elegendő számmal vannak:

méltóztassék a tisztai főorvosi állás betöltése iránt pályázatot sürgősen és pedig a legrövidebb lejáratu határidővel kiírni.

Méltóságos Főispán urnak.

Debreczenben, 1906. július 30-án.

aláíratos szolgál:

Dr. Balkányi Ede,

Debreczen sz. kir. város I. ker. tisztai orvosa.

Dr. K. Szalay Béla,

Debreczen sz. kir. város II. ker. tisztai orvosa.

Dr. Varga Emil,

Debreczen sz. kir. város III. ker. tisztai orvosa.

Dr. Balkányi Emil,

Debreczen sz. kir. város IV. ker. tisztai orvosa.

Hírek.

— A főispán hazaérkezése. *Weszprémy Zoltán* főispán Tátárfüredről július hó 31-én hazaérkezett.

— A *Petőfi dalosegylet*ből. A *Komlóssy Arthur* elnöksége alatt álló *Petőfi dalosegylet* szépen ülte meg az augusztus második écsa évfordulóját. A hazaifas ünnepségről itt csak annyit említnék meg, hogy a városi tanács az ünnepségen *Vecsey Imre* főjegyzővel, *Oláh Károly* kulturatanácsossal, *Roncsik Lajos* főszámvévelevél és *Konecz Ákos* tb. tanácsosokkal képviseltette magát.

— *Halálóásás. Szépfaludi Örléssy Ferenc* neves írő, a *Máramaros* Lapok szerkesztője, *Máramaros* vármegye főlevéltárosa elhunyt a napokban *Máramarosszigeten* 63 éves korában. A magyar irodalom egyik jelesét, a vármegye pedig egyik legképzettebb tisztviselőjét gyászolja a boldogultban. Béke porára.